

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/122/108/94

INSTYTUCJE PUBLICZNE W OPINII SPOŁECZEŃSTWA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC '94

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Od połowy kwietnia do czerwca '94 uwaga społeczeństwa koncentrowała się na takich m.in. wydarzeniach, jak: spór wokół neopopiwku, strajki, nowelizacja przez Sejm ustawy antyaborcyjnej, wprowadzenie opłat wyrównawczych, wybory samorządowe oraz nie rozwiązana dotąd sprawa ratyfikacji konkordatu. Wydarzenia te nie pozostały bez wpływu na opinie o działalności głównych instytucji państwa¹.

Opinie o instytucjach władzy

W ciągu ostatnich dwóch miesięcy największej zmianie uległy opinie respondentów o działalności Sejmu. Jest on oceniany obecnie gorzej od rządu (najlepiej notowanej centralnej instytucji władzy), ale lepiej od Senatu.

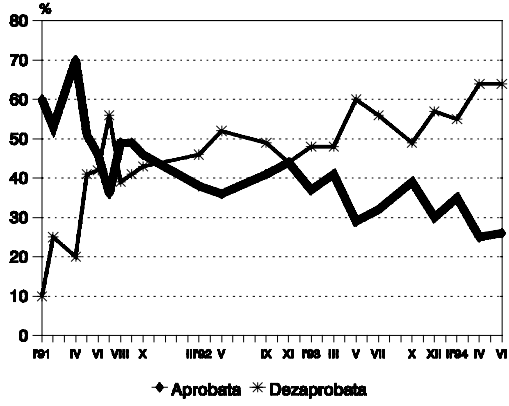
Nadal najlepiej oceniane są władze lokalne. Warto zaznaczyć, że ocena ta dotyczy samorządów poprzedniej kadencji. Ich działalność najczęściej pozytywnie oceniali mieszkańcy wsi, negatywnie natomiast - mieszkańcy wielkich miast. Nie musi to być proste odbicie rezultatów działalności samorządów. Na ocenę władz lokalnych wpływać może stopień poinformowania o niej badanych, który jest z reguły najlepszy w małych społecznościach.

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (50) zrealizowano w dniach 17-20 czerwca '94 na 1197-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

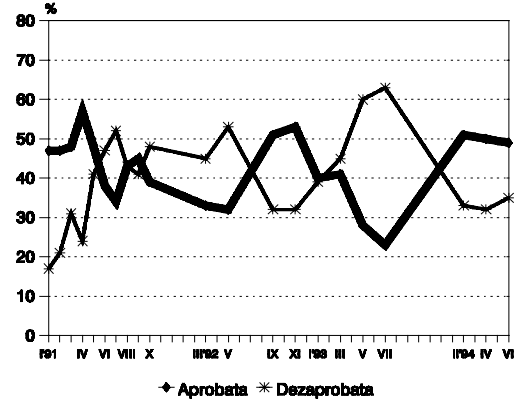
Tabela 1

Oceniane instytucje i organizacje	Rodzaj oceny	Odsetki wskazań według terminów badań							Zmiana (VI-IV)
		1993				1994			
		V	VII	X	XII	II	IV	VI	
Władze miasta/gminy respondenta	Aprobata	52	50	54	52	54	57	56	-1
	Dezaprobata	37	33	24	32	32	28	29	+1
Rząd	Aprobata	28	23	-	-	51	50	49	-1
	Dezaprobata	60	63	-	-	33	32	35	+3
Sejm	Aprobata	20	-	35	47	51	50	46	-4
	Dezaprobata	72	-	38	29	35	34	39	+5
Senat	Aprobata	21	-	29	35	37	41	39	-2
	Dezaprobata	64	-	39	33	41	36	38	+2
Prezydent	Aprobata	29	32	39	30	35	25	26	+1
	Dezaprobata	61	56	49	57	55	64	64	0
OPZZ	Aprobata	33	26	29	35	45	36	33	-3
	Dezaprobata	35	38	36	31	32	34	37	+3
NSZZ "S"	Aprobata	40	26	28	25	40	33	29	-4
	Dezaprobata	38	53	50	51	44	48	52	+6
Wojsko	Aprobata	80	70	75	77	79	76	75	-1
	Dezaprobata	8	8	8	6	8	8	10	+2
Rzecznik Praw Obywatelskich	Aprobata	67	63	64	70	71	70	68	-2
	Dezaprobata	14	15	11	7	11	9	10	+1
Telewizja publiczna	Aprobata	-	-	-	66	69	69	69	0
	Dezaprobata	-	-	-	23	20	18	18	0
Policja państwowa	Aprobata	72	68	65	68	66	57	62	+5
	Dezaprobata	20	20	24	20	27	34	29	-5
Kościół	Aprobata	38	40	49	54	54	54	50	-4
	Dezaprobata	54	49	42	34	37	36	38	+2
Sądy	Aprobata	-	-	-	45	51	49	45	-4
	Dezaprobata	-	-	-	26	26	24	29	+5
NIK	Aprobata	43	34	37	42	51	46	45	-1
	Dezaprobata	28	33	32	29	25	24	27	+3
Banki państwowe	Aprobata	-	-	-	36	43	40	42	+2
	Dezaprobata	-	-	-	38	37	35	35	0
Banki prywatne	Aprobata	-	-	-	19	27	21	19	-2
	Dezaprobata	-	-	-	45	41	43	47	+4

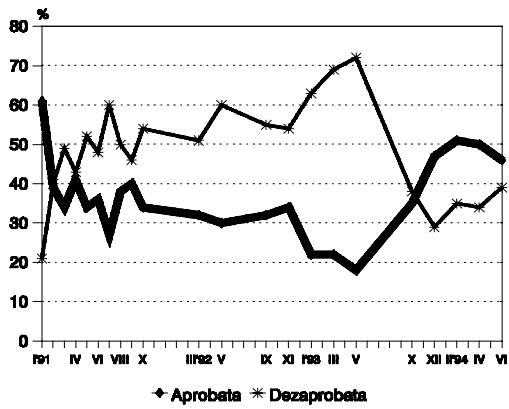
Zmiany opinii o prezydencie

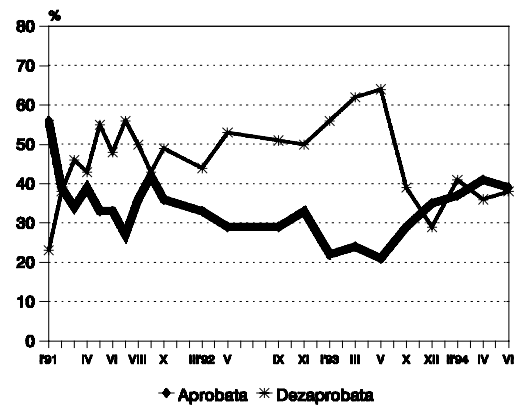
Zmiany opinii o rządzie

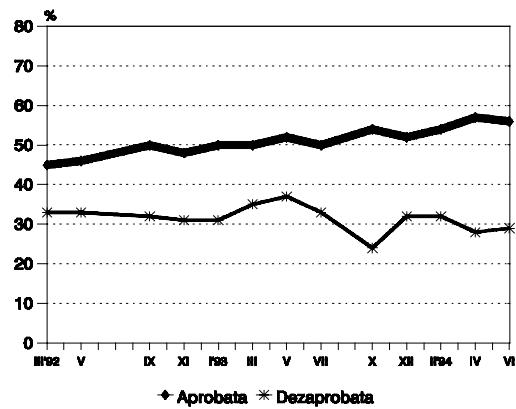
Zmiany opinii o Sejmie

Zmiany opinii o Senacie

Zmiany opinii o władzach miasta/gminy respondenta

Spośród instytucji władzy najgorzej oceniano działalność prezydenta. Po radykalnym pogorszeniu w kwietniu '94, oceny te jednak się ustabilizowały. Warto zauważyć, że prezydenta potrafiło ocenić najwięcej ankietowanych.

Stosunek do większości instytucji władzy wiąże się z deklarowanymi przez respondentów poglądami politycznymi. Aprobata działalności rządu i Sejmu jest tym częstsza, im bardziej lewicowe są poglądy badanych. Działalność prezydenta, podobnie jak samorządów, najczęściej aprobują natomiast badani o poglądach prawicowych.

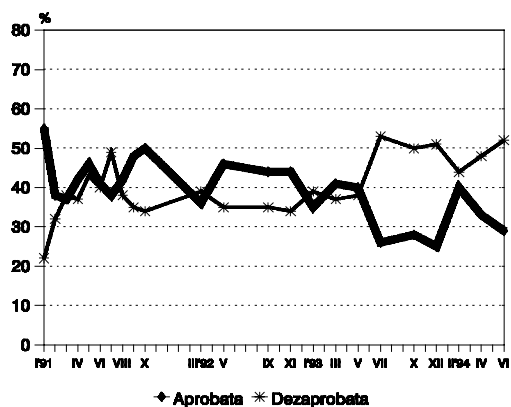
Opinie o związkach zawodowych

Coraz mniejszy odsetek badanych aprobuje działalność dwóch największych w kraju związków zawodowych, natomiast coraz więcej wyraża dezaprobatę. Oceny zbliżają się do najniższego poziomu - odnotowanego w lipcu '93.

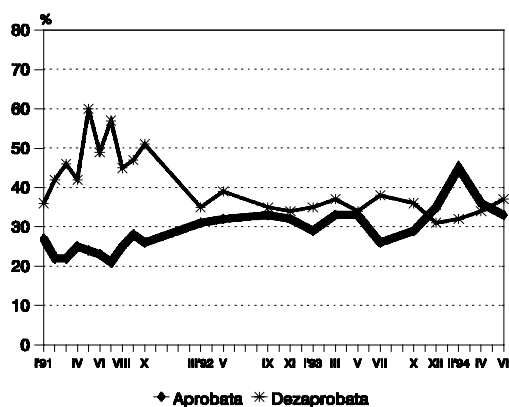
Działalność NSZZ "Solidarność" pozostawia mniej osób obojętnych niż OPZZ, ale proporcja jej zwolenników i przeciwników jest bardziej niekorzystna niż w przypadku OPZZ.

Zaznacza się zróżnicowanie poparcia dla działalności obu central związkowych ze względu na deklarowane poglądy polityczne. Działalność OPZZ najczęściej popierają osoby o poglądach lewicowych, natomiast NSZZ "Solidarność" - prawicowych.

Zmiany opinii o NSZZ "Solidarnosc"

Zmiany opinii o OPZZ

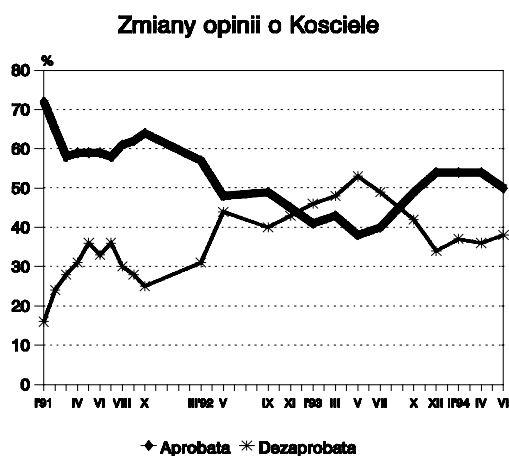
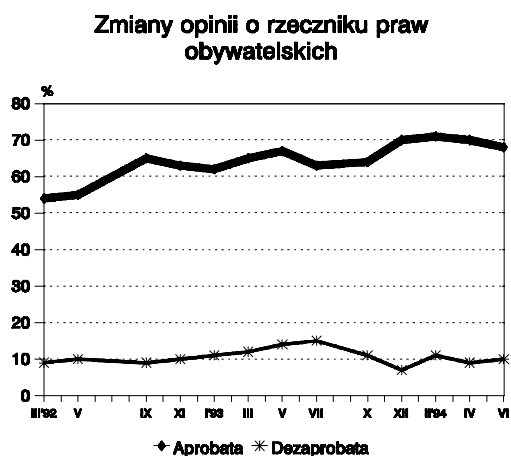
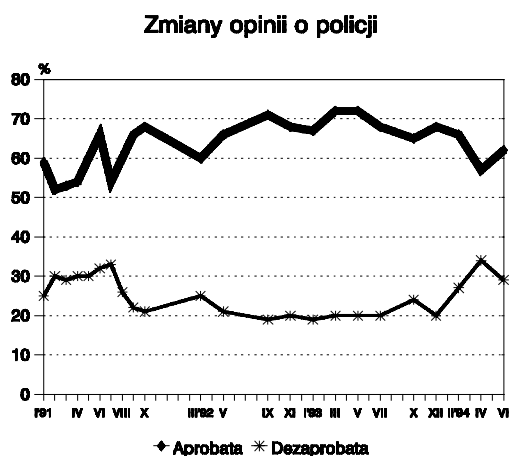
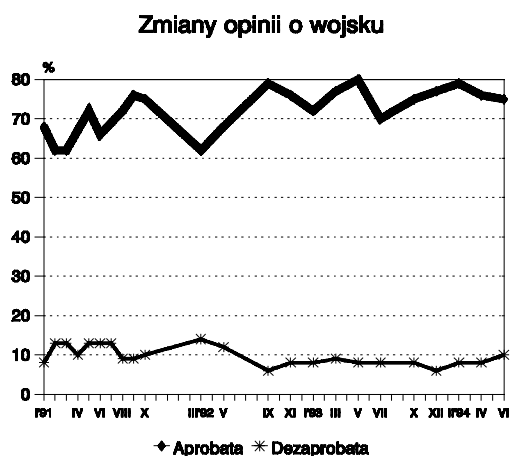
Opinie o instytucjach niepolitycznych

Większość instytucji i organizacji, które nie są bezpośrednio zaangażowane w politykę, także odnotowała zmniejszenie społecznego poparcia.

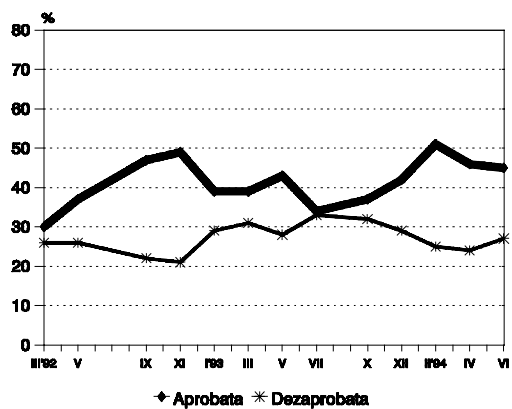
Najwięcej zwolenników ma działalność wojska, telewizji publicznej i Rzecznika Praw Obywatelskich. Natomiast z największą dezaprobatą spotykają się banki prywatne.

W porównaniu z kwietniem '94 znacząco wzrosła społeczna aprobata policji państwowej. Nie odzyskała ona jednak poziomu akceptacji, jaki miała przed wybuchem "afery poznańskiej".

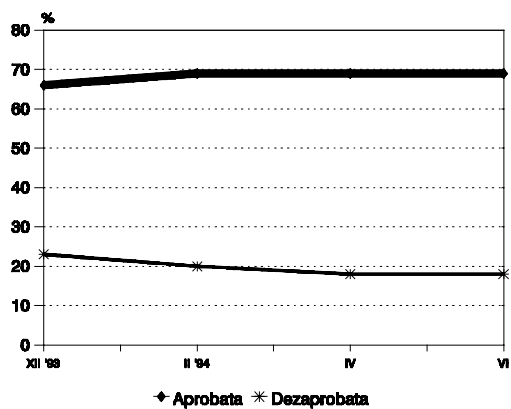
Najbardziej zmniejszyła się natomiast aprobata działalności sądów i Kościoła katolickiego. W przypadku sądów i NIK można zaobserwować ten sam trend - powrót do poziomu ocen sprzed lutego '94, kiedy to nastąpiła duża ich poprawa. Jeśli chodzi o Kościół, to - mimo mniejszej aprobaty - oceny jego działalności są nadal lepsze niż przed rokiem.

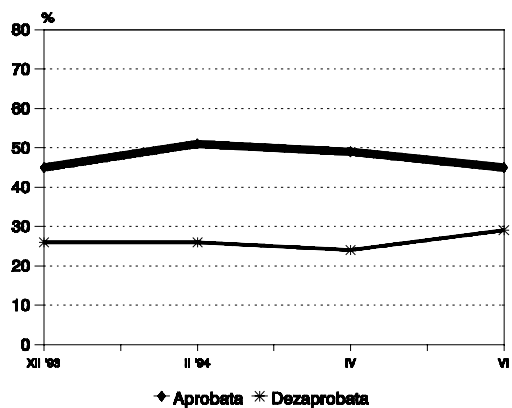
Zmiany opinii o NIK

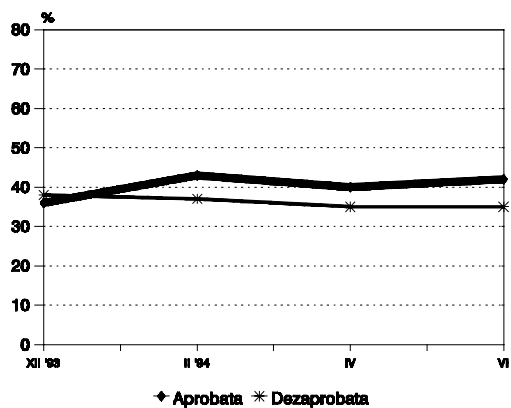
Zmiany opinii o telewizji publicznej

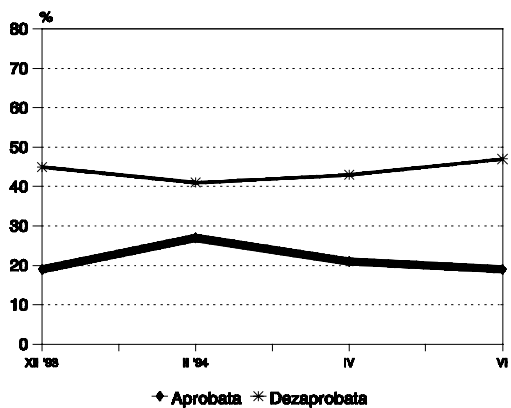
Zmiany opinii o sadach

Zmiany opinii o bankach panstwowych

Zmiany opinii o bankach prywatnych

Pogorszenie się opinii o większości instytucji i organizacji życia publicznego może być rezultatem debat społecznych i konfliktów, w wyniku których tracą wszystkie zainteresowane strony. Można to też tłumaczyć zmęczeniem społeczeństwa życiem politycznym i pewnym letnim rozprężeniem. Podobnie jak przed rokiem², jest to zapewne tylko przedwakacyjna reakcja na wydarzenia poprzednich miesięcy.

² Por. komunikat CBOS "Opinie o instytucjach i organizacjach publicznych: stosunek do rządu", lipiec '93.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, działalność Sejmu dobrze służy społeczeństwu?
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	39	14	1194
Płeć				
Mężczyźni	48	42	10	543
Kobiety	45	37	18	651
Wiek				
do 24 lat	43	49	7	135
25-34	46	43	11	192
35-44	49	37	14	280
45-54	46	35	18	203
55-64	46	39	14	190
65 lat i więcej	44	35	21	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	48	34	17	471
Miasto do 20 tys.	45	42	13	152
od 21 do 100 tys.	53	34	14	222
101-500 tys.	41	44	15	185
501 tys.i więcej mieszk.	38	53	9	164
Region				
Północny	38	47	15	166
Zachodni	61	32	7	123
Środkowozachodni	54	33	13	182
Środkowy	41	45	14	213
Wschodni	52	35	13	112
Południowo-wschodni	40	43	17	193
Południowo-zachodni	46	35	19	203
Wykształcenie				
Podstawowe	43	34	23	472
Zasadnicze zawodowe	45	46	10	301
Średnie	49	42	9	342
Wyższe	61	37	3	79
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	66	28	6	58
Prac.umysł.niż.szczebła	50	39	11	105
Pracownicy fiz.- umysł.	54	32	14	58
Robotnicy wykwalifikowani	40	47	13	110
Robotnicy niewykwalifik.	36	48	16	66
Rolnicy	55	33	12	128
Prywatni przedsiębiorcy	57	40	3	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	45	36	18	394
Uczniowie i studenci	54	38	8	50
Bezrobotni	34	53	12	107
Gospodynie domowe i inni	36	41	23	82
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys.zł	39	43	18	190
750 tys. - 1249 tys.	47	39	14	280
1250 tys. - 1749 tys.	43	37	19	212
1750 tys. - 2249 tys.	45	43	12	193
2250 tys. i powyżej	54	35	10	286
Ocena własnych war. mater.				
Złe	37	46	17	504
Średnie	52	33	14	532
Dobre	55	38	7	158
Zainteresowanie polityką				
Duże	51	44	5	93
Średnie	52	39	9	509
Małe lub żadne	41	38	21	591
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	30	39	31	74
Raz w tygodniu	47	40	14	719
Kilka razy w roku	48	39	14	308
W ogóle nie uczestniczy	51	39	11	92
Poglądy polityczne				
Lewica	69	22	8	257
Centrum	47	42	11	342
Prawica	36	54	10	233
Trudno powiedzieć	36	39	25	361

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, działalność prezydenta Lecha Wałęsy dobrze służy społeczeństwu?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	64	10	1194
Płeć				
Mężczyźni	30	62	8	543
Kobiety	23	65	12	651
Wiek				
do 24 lat	21	75	5	135
25-34	26	61	12	192
35-44	22	67	11	280
45-54	23	68	9	203
55-64	32	58	10	190
65 lat i więcej	33	55	12	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	27	60	14	471
Miasto do 20 tys.	26	64	10	152
od 21 do 100 tys.	28	67	5	222
101-500 tys.	23	65	12	185
501 tys. i więcej mieszk.	25	69	5	164
Region				
Północny	33	54	12	166
Zachodni	30	64	6	123
Środkowozachodni	22	69	9	182
Środkowy	20	74	7	213
Wschodni	25	67	8	112
Południowo-wschodni	28	59	13	193
Południowo-zachodni	26	59	14	203
Wykształcenie				
Podstawowe	28	58	13	472
Zasadnicze zawodowe	21	73	6	301
Średnie	28	61	11	342
Wyższe	25	72	2	79
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	19	78	3	58
Prac.umysł.niż.szczebła	23	59	18	105
Pracownicy fiz.- umysł.	26	67	7	58
Robotnicy wykwalifikowani	25	67	8	110
Robotnicy niewykwalifik.	19	70	10	66
Rolnicy	29	60	11	128
Prywatni przedsiębiorcy	42	52	6	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	31	59	11	394
Uczniowie i studenci	22	76	2	50
Bezrobotni	23	68	9	107
Gospodynie domowe i inni	15	69	16	82
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	24	66	11	190
750 tys. - 1249 tys.	28	62	9	280
1250 tys. - 1749 tys.	21	65	14	212
1750 tys. - 2249 tys.	28	60	12	193
2250 tys. i powyżej	27	67	6	286
Ocena własnych war. mater.				
Złe	22	65	13	504
Średnie	27	63	10	532
Dobre	35	61	4	158
Zainteresowanie polityką				
Duże	34	62	3	93
Średnie	27	64	9	509
Małe lub żadne	24	63	12	591
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	41	42	17	74
Raz w tygodniu	29	62	10	719
Kilka razy w roku	21	69	10	308
W ogóle nie uczestniczy	10	80	10	92
Poglądy polityczne				
Lewica	17	76	7	257
Centrum	26	65	9	342
Prawica	43	50	7	233
Trudno powiedzieć	22	63	15	361

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, działalność rządu dobrze służy społeczeństwu?
(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	49	35	15	1191
Płeć				
Mężczyźni	52	35	13	543
Kobiety	47	36	18	648
Wiek				
do 24 lat	47	41	13	135
25-34	45	39	17	190
35-44	48	38	14	280
45-54	50	34	16	203
55-64	55	30	14	188
65 lat i więcej	52	29	18	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	53	29	19	468
Miasto do 20 tys.	50	36	15	152
od 21 do 100 tys.	54	33	13	222
101-500 tys.	41	43	17	185
501 tys. i więcej mieszk.	44	47	9	164
Region				
Północny	43	43	15	166
Zachodni	64	27	9	123
Środkowozachodni	59	25	16	182
Środkowy	43	43	14	213
Wschodni	53	32	15	112
Południowo-wschodni	43	38	19	190
Południowo-zachodni	48	34	18	203
Wykształcenie				
Podstawowe	50	29	21	471
Zasadnicze zawodowe	42	45	13	299
Średnie	54	34	12	342
Wyższe	58	36	6	79
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	52	38	10	58
Prac. umysł. niż. szczebla	49	37	15	105
Pracownicy fiz. - umysł.	55	40	5	58
Robotnicy wykwalifikowani	38	43	19	110
Robotnicy niewykwalifik.	35	45	20	66
Rolnicy	65	26	8	126
Prywatni przedsiębiorcy	52	36	12	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	52	30	18	394
Uczniowie i studenci	55	39	6	50
Bezrobotni	41	43	16	106
Gospodynie domowe i inni	42	36	21	82
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	42	40	18	186
750 tys. - 1249 tys.	54	31	15	280
1250 tys. - 1749 tys.	45	36	19	212
1750 tys. - 2249 tys.	45	41	15	193
2250 tys. i powyżej	58	31	11	286
Ocena własnych war. mater.				
Złe	41	42	17	502
Średnie	54	29	17	530
Dobre	59	34	7	158
Zainteresowanie polityką				
Duże	55	39	6	93
Średnie	56	34	10	509
Małe lub żadne	43	36	21	587
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	44	25	31	74
Raz w tygodniu	50	36	15	716
Kilka razy w roku	51	36	13	308
W ogóle nie uczestniczy	46	37	16	92
Poglądy polityczne				
Lewica	72	19	9	257
Centrum	49	40	11	342
Prawica	49	42	9	231
Trudno powiedzieć	34	38	28	359

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, działalność Kościoła rzymskokatolickiego dobrze służy społeczeństwu?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	51	38	12	1193
Płeć				
Mężczyźni	51	39	11	541
Kobiety	50	37	13	651
Wiek				
do 24 lat	42	47	11	135
25-34	47	41	12	192
35-44	45	43	12	280
45-54	44	41	15	202
55-64	59	34	8	190
65 lat i więcej	67	21	12	194
Miejsce zamieszkania				
Wieś	60	28	13	472
Miasto do 20 tys.	47	43	10	152
od 21 do 100 tys.	45	44	11	220
101-500 tys.	39	45	17	185
501 tys. i więcej mieszk.	49	46	5	164
Region				
Północny	50	39	11	166
Zachodni	45	47	8	123
Środkowo-zachodni	49	39	11	182
Środkowy	52	40	9	212
Wschodni	62	31	7	113
Południowo-wschodni	54	31	16	193
Południowo-zachodni	45	38	17	203
Wykształcenie				
Podstawowe	58	30	13	473
Zasadnicze zawodowe	46	43	11	301
Średnie	47	42	11	340
Wyższe	43	49	8	79
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	52	14	58
Prac.umysł.niż.szczebła	42	46	12	105
Pracownicy fiz.- umysł.	38	54	8	58
Robotnicy wykwalifikowani	44	40	16	110
Robotnicy niewykwalifik.	49	46	4	66
Rolnicy	62	23	15	128
Prywatni przedsiębiorcy	28	58	13	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	60	30	10	393
Uczniowie i studenci	52	37	11	50
Bezrobotni	45	45	10	107
Gospodynie domowe i inni	43	37	20	82
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	52	30	18	190
750 tys. - 1249 tys.	54	38	8	279
1250 tys. - 1749 tys.	50	36	14	212
1750 tys. - 2249 tys.	51	40	9	194
2250 tys. i powyżej	49	42	9	286
Ocena własnych war. mater.				
Złe	47	41	12	502
Średnie	53	35	12	532
Dobre	52	38	10	158
Zainteresowanie polityką				
Duże	52	45	3	93
Średnie	48	41	10	507
Małe lub żadne	52	34	14	591
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	73	12	14	74
Raz w tygodniu	55	32	12	719
Kilka razy w roku	41	49	10	308
W ogóle nie uczestniczy	26	64	10	90
Poglądy polityczne				
Lewica	41	52	7	257
Centrum	50	40	10	340
Prawica	65	29	7	233
Trudno powiedzieć	49	31	20	361

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, działalność władz Pana(i) miasta/gminy dobrze służy społeczeństwu?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	57	29	14	1193
Płeć				
Mężczyźni	60	29	11	543
Kobiety	54	29	17	650
Wiek				
do 24 lat	55	24	22	135
25-34	58	31	10	192
35-44	59	28	14	280
45-54	56	34	10	203
55-64	51	32	17	190
65 lat i więcej	59	26	15	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	71	17	12	471
Miasto do 20 tys.	50	37	13	152
od 21 do 100 tys.	50	36	15	221
101-500 tys.	45	35	20	185
501 tys. i więcej mieszk.	45	41	14	164
Region				
Północny	48	36	17	166
Zachodni	63	32	5	123
Środkowo-zachodni	63	25	12	182
Środkowy	47	34	19	213
Wschodni	63	31	7	112
Południowo-wschodni	53	28	18	193
Południowo-zachodni	63	22	15	203
Wykształcenie				
Podstawowe	59	26	15	472
Zasadnicze zawodowe	55	32	14	301
Średnie	56	29	15	342
Wyższe	49	39	12	79
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	45	38	17	58
Prac. umysł. niż. szczebla	63	28	9	105
Pracownicy fiz. - umysł.	59	35	6	58
Robotnicy wykwalifikowani	60	27	13	110
Robotnicy niewykwalifik.	54	38	8	66
Rolnicy	75	17	8	128
Prywatni przedsiębiorcy	60	24	16	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	54	30	16	393
Uczniowie i studenci	54	23	23	50
Bezrobotni	48	31	20	107
Gospodynie domowe i inni	47	32	21	82
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	56	27	17	190
750 tys. - 1249 tys.	63	27	10	280
1250 tys. - 1749 tys.	54	30	17	212
1750 tys. - 2249 tys.	56	32	12	193
2250 tys. i powyżej	54	32	14	286
Ocena własnych war. mater.				
Złe	49	34	17	504
Średnie	62	25	13	531
Dobre	61	26	13	158
Zainteresowanie polityką				
Duże	57	28	15	93
Średnie	58	32	10	509
Małe lub żadne	55	27	18	590
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	54	25	21	74
Raz w tygodniu	60	26	13	719
Kilka razy w roku	53	32	15	308
W ogóle nie uczestniczy	41	46	13	92
Poglądy polityczne				
Lewica	61	28	11	257
Centrum	54	35	11	342
Prawica	64	27	9	233
Trudno powiedzieć	51	26	23	360